

پله‌های رحمت

رونمایی از یک دغدغه‌زیا

در شماره قبل توضیح دادیم چه روابطی بین آدم‌ها، به‌خصوص در زمینه اقتصادی، ممکن است به وجود بیاید. همچنین، درباره علت به‌وجود آمدن آن‌ها و تفاوت هر رابطه به نسبت جامعه مؤمنان و غیرمؤمنان گفتیم. توضیح دادیم که چیزی به نام صلح کل یا جنگ کل نداریم. گاهی اتفاقاً باید برخورد و در راه خدا جهاد کرد. از طرف دیگر، درباره رقابت‌کردن و تفاوت‌های رقابت‌کردن بین مؤمنان با هم یا بین مؤمنان و کافران با هم گفتیم. رقابت‌کردن می‌تواند فایده‌هایی داشته باشد و جامعه را رشد دهد و بر کیفیت و بهره‌وری بیفزاید. شرایطی هم دارد که اصل آن عدالت در برخورداری از حق برابر رقابت‌کردن و قوانین عادلانه برای آن است. در این شماره درباره سه رابطه دیگر توضیح می‌دهیم: همکاری و تعاون؛ نوع دوستی؛ ایثار و فداکاری.

اما نکته مهم کجاست؟

قرارداد داشته باشید. برای همکاری، از همان اول قرارداد مشخص داشته باشید و در آن وظایف و اختیارات و حدود تعهدات را از همان اول معلوم کنید. این‌طوری برای خودتان و بقیه خیلی بهتر است! همکاری برای کار خوب داشته باشید، نه کار بد. در آیه ۲ سوره مائده داریم: تعاونوا علی البر و التقوی و لا تعاونوا علی الاثم و العدون. نمونه همکاری‌های بد همین تبهانی‌هایی هستند که یک عده برای ارتکاب جرم یا فساد اقتصادی با هم دارند.

همکاری

وقتی شما و دیگران با هدفی مشخص توانمندی‌ها و امکاناتتان را به اشتراک می‌گذارید، در واقع با هم همکاری کرده‌اید. این همکاری فایده‌های زیادی دارد، از جمله اینکه در مواقع بسیاری یک نفر یا یک گروه به‌تنهایی از پس انجام یک کار بر نمی‌آید، اما وقتی همکاری شکل می‌گیرد، هم از نظر نیروی انسانی، هم از نظر منابع مالی و هم از نظر نیروی فکر و اندیشه یا تجربه، توان شما مضاعف خواهد شد. با این توانمندی بالاتر، کیفیت و کمیت بهتری به وجود می‌آید.

در همکاری و تعاون‌های اقتصادی شما می‌توانید دو فایده به دست بیاورید. اول تولید بیشتر یا همان انبوه‌سازی که هزینه تولید را کم می‌کند و دوم مشتریان بیشتر که به دلیل اضافه‌شدن مشتری همکاری اقتصادی‌تان خواهد بود. هم‌زمان، به دلیل اینکه در همکاری‌های اقتصادی توان دو یا چند مجموعه با هم در یک جا جمع می‌شود، فرصت‌های تازه‌ای به روی شما گشوده خواهند شد. مثلاً یک فعالیت که حجم زیادی از منابع انسانی و متخصص یا منابع مالی لازم داشت و شما به‌تنهایی نمی‌توانستید حتی به سمت آن بروید، الان در دسترس شماست. این شرایط به‌خصوص برای کسب‌وکارهای تازه‌کار بسیار مهم است.

ایثار و فداکاری

حالا که بزرگ‌تر شده‌اید، خوب است بدانید هدف آفرینش آن قدر با ارزش است که داشته‌های انسان باید در راه آن فدا شود. دارایی‌ها، مال، فرزند، مقام و حتی جان انسان در راه آن فدا می‌شود. اگر انسان خودش را در برابر جامعه، خود، خانواده، منطقه، امت اسلامی و تمامی بشریت مسئول بداند، سعادت را هم از این راه دنبال می‌کند و در راه حفظ حق از داشته‌های خودش می‌گذرد. به این کار ایثار و فداکاری می‌گویند.

چون ارزش مورد معامله بالاست، یعنی جان و داشته‌های انسان در آن معامله می‌شوند، نباید آن را برای چیزی غیر از حق این معامله انجام داد. پس این وقت است که آدم‌ها اخلاص هم پیدا می‌کنند. یعنی نیتشان هم فقط خداست که حق مطلق است.

خب تا الان پنج رابطه موجود بین آدم‌ها را توضیح دادیم. فکر می‌کنم تا الان متوجه شده‌اید که از برخورد تا فداکاری چه تفاوت‌هایی وجود دارند. در رابطه با مؤمنان با همدیگر، برخورد از همه کم‌رنگ‌تر و فداکاری پررنگ‌تر است. در رابطه بین مؤمنان و غیرمؤمنان این رابطه برعکس است.

حالا می‌توانید انگیزه‌ها را در روابط اقتصادی بهتر درک کنید.

نوع دوستی

آدم‌ها همین که بیشتر رشد می‌کنند و بیشتر می‌فهمند، از لاک خودشان بیرون می‌آیند و بقیه را هم می‌بینند. دیگر فقط به جای خودخواهی و برای خود خواستن، برای بقیه هم خیر می‌خواهند. در نهج‌البلاغه، امیرمؤمنان (ع) به امام حسن (ع) وصیت می‌کنند که آنچه را برای خودت می‌پسندی، برای دیگران هم بپسند. این روحیه زمانی به دست می‌آید که جامعه و دیگران برای ما مهم باشند و ما برای آن‌ها نیز دلسوز باشیم. این دغدغه زیبایی است. این نوع دوستی صرفاً از طریق بخشش نیست، عدالت هم در آن نهفته است. مثلاً می‌دانید که در اموال ما، فقیران و مسکین‌ها حق معلومی دارند؟ بله. درست خواندید. حق آن‌هاست که خدا در اموال ما گذاشته و ما باید حقشان را ادا کنیم. در آیه ۲۴ سوره معارج به این نکته اشاره شده است.

